

Visagino „Žiburio“ pagrindinės mokyklos
pradinių klasių mokytoja metodininkė

Loreta Čižienė

Visaginas

2023-03-30

PRANEŠIMAS

„Integruota veikla – mokinių kūrybiškumo stiprinimo galimybė“

Šių dienų mokytojas kiekvieną dieną ieško naujų mokymo metodų, kurie mokiniui būtų priimtinausi, įdomiausi ir didintų mokymosi motyvaciją. Integruotos pamokos (mokomųjų dalykų integracija) – vienas iš mokymo metodų, kuris didina mokinių motyvaciją, skatina mokinių kūrybiškumą bei aktyvų dalyvavimą pamokose. Mūsų Visagino „Žiburio“ pagrindinėje mokykloje integruotas mokymas yra viena iš prioritetinių sričių, todėl galime drąsiai teigti, jog integruotos pamokos mokiniams yra ženkliai patrauklesnės nei įprastos.

Mokyklos aplinka sudaro galimybę integruoti įvairias pamokas, kurių metu mokiniai gali vykdyti tiriamąsias, pažintines, kūrybines, ugdomąsias, lavinamąsias veiklas, ugdydamiesi pažintinę, meninę, komunikacinę, bendradarbiavimo kompetencijas. Dirbdami mokytojai pagal integruotą vadovėlį „Vaivarykštė“ (leidykla „Baltos lankos“, autoriai: projekto vadovas S. Žukas ir kt.) suprato, kad geriausias žinių įsisavinimas ir įtvirtinimas integruojant visus dalykus duoda geriausią rezultatą ugdymo(si) metu.

Kalbant apie vaikų kūrybiškumą ir saviraišką, svarbu suprasti ir savo, suaugusiųjų, kūrybines galias. Vaikai mokosi visų pirma mėgdžiodami savo artimus asmenis. Jei jie elgiasi kūrybiškai, laiko save kūrybingais, savo elgesiu „užkrečia“ ir vaikus. Svarbu suvokti, kad kūrybišku gali jaustis ir būti kiekvienas, net ir nedirbantis jokie kūrybinio darbo.

Mokslininkai tai vadina kasdienybės kūrybiškumu – kai elgiamės šiek tiek kitaip, netikėtai sau patiems ar aplinkiniams. Kasdienybės kūrybiškumas gali pasireikšti bet kokioje kasdienėje veikloje – tai gali būti kitoks požiūris į laisvalaikį, namų tvarką, netikėtas rūbų derinimas ar šukuosena. Pasielgti kūrybiškai – pasielgti naujai, ne taip, kaip visada, ir tokių veiksmų sritis gali būti labai plati, nebūtinai susijusi su meno objektų kūrimu.

Kalbant apie vaikų kūrybiškumą, pradėkime nuo to, kad vaikai jau gimsta kūrybiški. Jiems tenka atlikti labai daug visiškai naujų veiksmų ir tikrai ne visada jie būna nusižiūrėti nuo aplinkinių – vaikai patys ieško, tyrinėja, kuria savo elgesį, veiksmus. Ir neabejotinai dauguma jų yra prasmingi – padeda pasiekti tikslą, įveikti kliūtis, išspręsti kylančius sunkumus.

Viena iš vaikų kūrybos pasireiškimo sričių, kur aiškiai galima pamatyti jų kūrybines galias yra kalbos mokymasis. Kalbos vaikai išmoksta ne iš karto, šiai veiklai, nors ji yra įgimta, prireikia daug aktyvumo ir pastangų. Ir tuomet, kai vaikai pradeda valdyti žodžius ir ima jungti

juos į sakinius, beveik visi sakiniai yra vaikų pačių sukurti, originalūs ir prasmingi – perteikia jų mintis, norus, jausmus ar pojūčius, padeda pasiekti tikslą. Dažnai vaikai ir patys prikuria naujų žodžių arba savaip vartoja jau žinomus. Vaikai linkę kurti naujus žodžius, jei nežino, kaip tiksliai ką nors įvardinti, ir tai darydami pasitelkia žinomus kalbos dėsnius ir žodžius (pvz., diena, kai nuolat ką nors palieki, būna „palikuonių diena“).

Vaikai iš prigimties yra kūrybingi ir jiems lengviau išreikšti savo kūrybines galias, lyginant su suaugusiais, galbūt dėl to, kad didelę mažųjų laiko dalį užima kūrybinė veikla – jie piešia, lipdo, konstruoja, stato bokštus. Vaikams leidžiama dainuoti ne tik jau sukurtas daineles, bet ir apdainuoti tai, ką jie mato, ką jaučia ir jie nebūtinai turi pataikyti į toną. Taip sukuriamos žavingos vienadienės dainelės. Kita labai svarbi veikla, ne tiesiogiai susijusi su kūryba, bet reikalaujanti daug kūrybinių galių, yra žaidimas. Nepaisant teorinių žinių, geriausi rezultatai atsispindi praktikoje, nes tik patys prisilietę prie naujais metodų, galime matyti, kaip kūrybiškumas pasireiškia mokykloje mokymosi metu. O integruotos veiklos tai įrodo – nuo pirmųjų integruotų pamokų įgyvendinimo įsitikinę mūsų mokyklos pedagogai.

Jau daugiau nei dešimtmetį vyksta Visagino „Žiburio“ pagrindinės mokyklos ir Visagino kūrybos ir menų akademijos (anksčiau buvusios Visagino Česlovo Sasnausko muzikos mokyklos ir Visagino kūrybos namų) bendradarbiavimas. Integruota veikla, vykdant ilgametį projektą „Žymiausi kompozitoriai ir jų kūryba“ suteikia mokiniams kūrybiškumo stiprinimo galimybes. Dalyvaujant projektinėje veikloje, kurią inicijuoja Menų akademijos muzikos mokytoja metodininkė Nina Bacienė su savo kolegėmis ir „Žiburio“ pradinių klasių mokytoja metodininkė Loreta Čižienė su mokyklos mokytojais, mokiniai aktyviai įsitraukia į naują pažinimo kelią. Susipažindami su žymiausiais lietuvių šiuolaikiniais kompozitoriais bei jų kūryba, vykdoma daugelį integruotų veiklų. Dailės ir technologijų, lietuvių kalbos ir muzikos dalykų integravimas vaidina didžiulį vaidmenį, formuojant kūrybišką, kultūringą asmenybę, siekiančią naujų atradimų kelionės vingiais.

Viena iš organizuotų integruotų veiklų „Šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūryba vaikams“ įtraukė į veiklą visus 1-4 klasių mokinius. Vaikams buvo pateikti lietuvių kompozitorių kūrinių pavadinimai. Dailės ir technologijų pamokų metu mokiniai turėjo kūrybiškai pažvelgti į kompozitorių kūrinių pavadinimą ir nupiešti iliustracijas savo išsivaizduojamais meniniais potėpiais pasirinkta piešimo atlikimo technika. Kiekvienas savo darbą atliko pasinėręs į vaizduotės kuriamą paveikslą. Mokinių darbai buvo apipavidalinti ir demonstruojami mokyklos muzikos salėje. Menų akademijos ugdytiniai surengė nepakartojamą koncertą, kuriame atliko būtent tuos pačius kūrinius, kuriuos mokiniai buvo pavaizdavę savo kūrybiniuose darbuose. Salėje lietuvių kompozitorių kūrinių, atliekamų įvairiais muzikos instrumentais – fortepijonu, smuiku, fleita, kanklėmis klausėsi pradinių klasių mokiniai, ištempę ausis ir visi bandė atpažinti savo piešiniuose skambančios muzikos garsus, išsivaizduojamus personažus, atskleisti muzikos nuotaiką. Visus prikaustė pačių mokinių darbų pristatymas, kaip jiems pavyko kūrybiškai pažvelgti į muzikinio kūrinio pavadinimą per dailę. Įspūdingi pristatymai įtraukė į diskusiją visus salėje sėdinčius žiūrovus ir dalyvius. Dalinomės išvalgomis su atlikėjais, mokytojais ir mokiniais. Mokytojų Ninos Bacienės ir Gintarės Skačkauskienės dėka buvo įdomu pasinėsti į kompozitorių gyvenimą, nuotykius, biografijos puslapius. Praplėstos žinios apie lietuvių kompozitorius bei jų kūrybą padės mokiniams geriau suprasti lietuviškos kultūros muzikos srityje kelią iki šiuolaikinės muzikos.

Kitos veiklos „Lietuvių kompozitoriai ir jų kūryba vaikams“ metu mokiniai iš anksto klausėsi kompozitorių kūrinių, susipažinę su jų pavadinimais ir tuo pat metu dailės priemonėmis stengėsi išreikšti savo mintis popieriaus lape. Skirtingai pateiktos užduotys, kūrybiškai sukurtas

aplinka idėjos įgyvendinimui, nukelia mokinius į muzikos ir garsų kupiną pasaulį ir leidžia darbą atlikti pasineriant į savo mintis ir susikurtą pačių pasaulį. Tai tik kelios iš daugelio integruotų veiklų vykdytų bendradarbiavimo metu. Mes aiškiai supratome, kad integruota veikla – tai viena iš mokinių kūrybiškumo stiprinimo galimybių.

Dalyvaudami projektinėje veikloje, bendradarbiaudami tarpusavyje, pravedę šias integruotas veiklas įsitikinome, kad visa tai mokymąsi daro aktyvesnį, kūrybiškesnį, padeda lengviau teorines žinias susieti su gyvenimiška patirtimi bei aplinka, kurioje mokomės. Vienareikšmiškai sutarėme, kad integruota veikla – tai mokinių kūrybiškumo stiprinimo galimybė.

Ačiū už dėmesį.